

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor și a Nomenclatorului lucrărilor și serviciilor prestate contra plată de Instituțiile Publice „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”, „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară” și „Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală”.

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre este elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre de guvern este elaborat reieșind din prevederile documentelor de politici naționale și anume:

- Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova Nr. 259/2004;
- Legea nr.181/2014 cu privire la finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale;
- Hotărârea Guvernului nr.791/2023 cu privire la Instituția Publică Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului;
- Hotărârea Guvernului nr.668/2024 cu privire la Instituția Publică Institutul Național de Științe Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului;
- Hotărârea Guvernului nr.538/2023 cu privire la constituirea Instituției Publice Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală.

Astfel, articolul 88, alin.(1) b) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova Nr. 259/2004 cu modificările ulterioare, stipulează că sursele de finanțare a domeniilor cercetării și inovării sunt inclusiv și veniturile colectate, obținute din efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată, în conformitate cu metodologia aprobată de Guvern.

Totodată, articolul 43, alin.(2) din Legea nr. 181/2014 cu privire la finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale, stabilește că Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de la care se finanțează autoritatea/instituția respectivă.

Punctul 8, alin. (8) din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.791/2023, cu privire la Instituția Publică Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului, stipulează că Instituția Publică Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor este în drept să presteze servicii și să comercializeze rezultatele activității de cercetare și economice, iar pct. 5, alin. (4) prevede că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii, va elabora și va prezenta Guvernului spre aprobare Metodologia de calculare a tarifelor, nomenclatorul serviciilor și cuantumul tarifelor pentru serviciile prestate de către Instituția Publică Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor.

La fel, conform pct. 5, alin. (4) din proiectul de HG nr. 668/2024 cu privire la Instituția Publică Institutul Național de Științe Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, va elabora și va prezenta Guvernului spre aprobare Metodologia de calculare a tarifelor, nomenclatorul serviciilor și cuantumul tarifelor pentru serviciile prestate de către Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară.

Punctul 7 alin.(2) din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.538/2023 cu privire la constituirea Instituției Publice Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală, stipulează dreptul de a presta servicii contra plată de către Instituția Publică Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Situația actuală este marcată de lipsa unui cadru unitar și transparent pentru calcularea tarifelor la lucrările și serviciile prestate cât și a unui Nomenclator al serviciilor și lucrărilor prestate contra plată de Instituția Publică „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”, Instituția Publică „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară” și Instituția Publică „Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală”.

Instituțiile menționate prestează servicii și efectuează lucrări la tarife învechite care nu reflectă costurile reale, conducând la disproporții între cheltuielile suportate și veniturile obținute.

Pe de altă parte, agenții economici sunt lipsiți de tarife previzibile și echitabile la serviciile prestate de instituțiile vizate, fiind afectate principiile de transparență decizională și previzibilitate a cheltuielilor pentru mediul de afaceri:

- principiul de transparență decizională este nerespectat pe motiv că până la moment tarifele pentru serviciile prestate de instituțiile vizate au fost stabilite aleatoriu, reieșind din careva factori subiectivi, în lipsa fundamentării mărimii acestora;
- principiul de previzibilitate a cheltuielilor este afectat de asemenea, modificarea mărimii tarifelor fiind nereglementată, astfel mediul de afaceri fiind lipsit de cifre previzibile, care să servească drept bază pentru planificarea costurilor afacerilor.

Ținând cont de activitatea instituțiile menționate, acestea prestează o gamă variată de servicii și lucrări la solicitarea mediului de afaceri, însă lipsa unui nomenclator aprobat face ca activitățile acestor instituții să fie mai puțin definite și standardizate, ceea ce produce ineficiență și o colaborare dificilă atât cu alte instituții publice, cât și cu mediul privat.

În astfel de condiții, nu putem anticipa o dezvoltare a domeniilor cercetare și inovare în agricultură, fără a interveni în aspect de facilitare a posibilităților (creșterii numărului și facilitării accesului) de prestare a serviciilor pentru agenții economici din sectorul agricol.

Prin urmare, este necesară stabilirea unui nomenclator al serviciilor/lucrărilor prestate și uniformizarea metodologiei de calculare a tarifelor, pentru a asigura vizibilitatea serviciilor și lucrărilor prestate și sustenabilitatea financiară și echitatea în prestarea serviciilor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii de Guvern prevede aprobarea:

1) Metodologiei de calculare a tarifelor la serviciile prestate contra plată de către instituțiile publice „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”, „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară” și „Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală”(anexa 1).

2) Nomenclatorului serviciilor prestate contra plată de către Instituțiile Publice „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”, „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară” și „Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală”, conform anexelor nr. 2, 3 și 4.

Proiectul Metodologiei este structurat în 2 capitole, după cum urmează:

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE- scopul proiectului, cerințe aplicate la calcularea tarifelor;

Capitolul II MODUL DE CALCULARE A TARIFELOR- descrie componența costurilor în scopul determinării și includerii corecte în calculul tarifului.

Tarifele se stabilesc în baza rezultatelor analizei detaliate a costurilor și cheltuielilor suportate de instituție pe parcursul ultimului an de activitate.

Metodologia propusă introduce principii unitare pentru calcularea tarifelor, asigurând astfel transparența și uniformitatea în stabilirea prețurilor pentru serviciile oferite de instituțiile publice.

Nomenclatorul serviciilor prestate contra plată cuprinde denumirea lucrărilor și serviciilor prestate de către instituții, unitatea de măsură și modalitatea de stabilire a tarifului. Nomenclatorul a fost divizat în compartimente în funcție de domeniile de competență ale instituțiilor vizate și pentru a reflecta mai bine gama largă de servicii oferite pentru a răspunde nevoilor actuale ale sectorului agricol și de cercetare.

Proiectul hotărârii prevede de asemenea abrogarea HG nr. 921/2010 cu privire la mijloacele speciale ale instituțiilor de învățământ și celor din sfera științei și inovării, subordonate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, pe motiv că odată cu aprobarea HG nr. 485/2022 cu privire la reorganizarea prin fuziune(absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărâri ale Guvernului și HG nr.793/2022 cu privire la modificarea fondatorului unor instituții de învățământ, instituțiile de învățământ menționate în HG nr. 921/2010 au trecut în subordinea Ministerului Educației și Cercetării și prevederile prezentei hotărâri nu mai sunt actuale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost luate în considerare, reieșind din prevederile actuale ale cadrului legal național, care presupun necesitatea aprobării de către Guvern a unei Metodologii de calcul a tarifelor și a Nomenclatorului serviciilor prestate de către autoritățile/instituțiile publice bugetare (Legea nr. 181/2014 cu privire la finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale, Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova Nr. 259/2004 cu modificările ulterioare), cât și Hotărârea Guvernului nr.791/2023 cu privire la Instituția Publică Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului, Hotărârea Guvernului nr. 668/2024 cu privire la Instituția Publică Institutul Național de Științe Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului și Hotărârea Guvernului nr.538/2023 cu privire la constituirea Instituției Publice Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aplicarea unei metodologii standardizate de calculare a tarifelor va permite instituțiilor publice să coreleze veniturile cu costurile reale ale serviciilor prestate, ceea ce va conduce la o acoperire integrală a costurilor operaționale și de dezvoltare. În lipsa acestei corelări, instituțiile riscă să opereze sub costuri, generând pierderi. Implementarea metodologiei va asigura astfel sustenabilitatea financiară pe termen lung și va reduce dependența de finanțarea suplimentară din bugetul de stat, sporind autonomia financiară a instituțiilor implicate.

De asemenea, introducerea unei metodologii clare și uniforme va contribui la îmbunătățirea trasabilității proceselor financiare, facilitând monitorizarea cheltuielilor și veniturilor. Aceasta va consolida mecanismele de control intern și audit extern, reducând astfel riscul de corupție și ineficiență administrativă. Creșterea transparenței va responsabiliza managementul instituțiilor publice, contribuind la o guvernare financiară mai solidă.

Prin corelarea tarifelor cu costurile reale și evitarea stabilirii aleatorii a acestora, instituțiile vor reuși să gestioneze mai eficient resursele financiare. Aceasta va duce la eliminarea pierderilor financiare provocate de tarifele subestimate, sprijinind astfel creșterea veniturilor și crearea unui mediu favorabil investițiilor ulterioare în dezvoltarea de noi servicii și tehnologii.

Aprobarea nomenclatorului serviciilor și lucrărilor prestate are un impact pozitiv asupra sectorului public prin oferirea clarității în ceea ce privește lucrările și serviciile pe care le pot oferi instituțiile publice. Astfel, publicarea nomenclatorului va ajuta agenții economici și

persoanele fizice, dar și alte instituții publice, să înțeleagă mai bine ce servicii pot solicita de la instituțiile menționate.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de hotărâre nu va genera costuri suplimentare pentru bugetul de stat, întrucât instituțiile își vor finanța activitățile din veniturile proprii obținute prin serviciile prestate. În acest mod, nu vor fi necesare alocări suplimentare din fonduri publice, ceea ce va degreva bugetul statului de cheltuieli care, în alte circumstanțe, ar fi trebuit acoperite prin finanțare externă.

Instituțiile publice vor putea evita acumularea de pierderi financiare prin implementarea unui sistem de tarificare coerent, fundamentat pe o analiză detaliată a costurilor. Acest sistem va facilita o gestionare mai eficientă a fluxurilor de numerar, printr-o mai bună corelare între veniturile obținute din tarife și cheltuielile operaționale.

Astfel, instituțiile vor reuși să acopere costurile operaționale și să contribuie la consolidarea bugetului propriu, reducând treptat necesitatea de subvenții sau finanțări suplimentare din bugetul de stat. Prin ajustarea tarifelor în funcție de costurile reale, instituțiile vor putea să își echilibreze bugetele interne, contribuind la diminuarea deficitului bugetar. Pe termen lung, acest echilibru va permite reinvestirea surplusurilor financiare în activități de cercetare și dezvoltare, susținând astfel inovația și progresul acestor instituții.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Instituțiile publice menționate se află actualmente într-un proces activ de dotare și modernizare, ceea ce le va permite să ofere servicii de înaltă calitate, conform cerințelor internaționale.

Astfel, aceste instituții vor putea garanta calitatea și fiabilitatea serviciilor și lucrărilor prestate, contribuind la satisfacerea mai eficientă a necesităților mediului de afaceri.

Colaborarea cu mediul privat va deveni mai fluidă și va crea un cadru clar privind oferta de servicii disponibile, favorizând astfel inovația și creșterea economică.

De asemenea, stabilirea unor tarife transparente și fundamentate economic va facilita stabilitate și predictibilitate financiară, pentru mediul privat. Agenții economici vor putea lua decizii financiare și investiționale mai informate, reducând incertitudinile asociate cu tarifele fluctuante și stabilite pe baze subiective.

Totodată, prin ajustarea tarifelor la costurile reale, sectorul privat va avea acces la servicii de calitate, prestate la prețuri corecte. Aceasta va stimula creșterea competitivității și va crea noi oportunități de colaborare între mediul privat și instituțiile publice în domeniul cercetării și inovării, contribuind astfel la dezvoltarea sustenabilă a sectorului agricol.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Implementarea proiectului nu va avea impact asupra datelor cu caracter personal și asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu se aplică

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

nu se aplică

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

nu se aplică

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md. (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-hotarire-a-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-metodologiei-de-calculare-a-tarifelor-la-serviciile-prestate-contra-plata-de-institutiile-publice-centrul-national-de-cercetare-si-producere-a-semintelor-institutul-national-de-cercetari-aplicative-in-agricultura-si-medicina-veterinara-si-centrul-de-consiliere-agricola-si-rurala-si-a-nomenclatorului-lucrarilor-si-serviciilor-prestate-contra-plata/12843>)

7. Concluziile expertizelor

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În rezultatul aprobării proiectului vizat, IP „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”, IP „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară” și IP „Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală” vor presta servicii conform Nomenclatorului, la tarife calculate în baza Metodologiei aprobate.

Proiectul de hotărâre nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al cadrului normativ în vigoare.

Intervenția propusă nu necesită schimbări instituționale, precum și modificarea cadrului normativ existent.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

1. Instituțiile implicate în implementarea opțiunii:
 - 1.1 IP „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”
 - 1.2 IP „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară”
 - 1.3 IP „Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală vor asigura implementarea acesteia.
2. Instituțiile Publice nominalizate, vor aplica prevederile Metodologiei de calculare a tarifelor pentru serviciile prestate.
3. Instituțiile Publice, care vor presta serviciile respective, dispun de capacități umane competente (cercetători științifici, laboranți, alți specialiști). Totodată, instituțiile sunt dotate cu laboratoare specializate cu echipamente și utilaje necesare.
4. Controlul asupra executării Hotărârii Guvernului se pune în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care în contextul acestei sarcini va monitoriza modul de implementare a prevederilor Metodologiei prin intermediul Consiliilor administrative/supraveghere

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN